

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور تولیدات دامی

سیاست‌های صدور مجوز در بخش طیور

در سال ۱۴۰۰

فروردین ۱۴۰۰

مقدمه

در راستای اجرای بند الف تبصره ۲ ماده ۵ قانون نظام جامع دامپروری و با هدف حفظ، توسعه و تشویق سرمایه گذاری در فعالیتهای مرتبط با صنعت طیور، افزایش بهره وری و ایجاد امنیت غذایی، بهبود فضای کسب و کار و حمایت از تولید و اشتغال پایدار، سیاست های صدور مجوزهای طیور به شرح ذیل ابلاغ می گردد.

ماده یک: تعاریف و واژه ها

۱- زنجیره یکپارچه تولید

مجموعه ای از فعالیتهای مرتبط با طیور از مرحله تولید تا بازار رسانی محصولات که در حلقه های مختلف فعالیت دارند.

۲- واحدهای نوین (واحدهای بازسازی و بهینه سازی شده)

به واحدهایی گفته میشود که از نظر ساختمان، تجهیزات و تاسیسات واجد شرایط زیر باشند :

۱-۲- ساختمان و تاسیسات

سالن های پرورش (سقف، دیوار و کف) باید دارای عایق بندی مناسب بوده و سایر ابنیه و تاسیسات نیز مطابق با ضوابط و مقررات فنی و بهداشتی باشد .

۲-۲- تجهیزات

سالن های پرورشی باید حائز شرایط ذیل باشند:

سیستم دانه خوری و آب خوری اتوماتیک، سیستم هوشمند اتوماسیون تهویه، سیستم گرمایشی و سرمایشی (مطابق با معیارهای اعلام شده توسط سازمان بهینه سازی مصرف انرژی)، برای واحدهای تخمگذار، اصلاح و ارتقای سیستم جمع آوری تخم مرغ و جمع آوری اتوماتیک کود

۳- طیور بومی

به آن دسته از طیور که منشا داخلی دارند اطلاق میگردد که جمعیت آنها در روستاهای کشور پراکنده است.

۴- مرغ تخمگذار بومی

مرغ بومی که با هدف تولید تخم مرغ در سیستم صنعتی یا نیمه صنعتی پرورش داده میشود.

۵- نیمچه بومی

جوجه بومی که به مدت حداکثر سه ماه در واحدهای نیمه صنعتی پرورشی نگهداری می شوند.

۶- مرغ مادر بومی (پشتیبانی و تکثیری)

مرغ مادر بومی حاصل از جوجه یکروزه تولیدی مراکز اصلاح نژادی مرغ بومی کشور که به منظور تولید و تکثیر یک نسل و توزیع آن به واحدهای پرورش نیمچه بومی، مرغ تخمگذار بومی و مشاغل خانگی مجاز صورت پذیرد.

۷- پرندگان زینتی

سایر پرندگان به غیر از پرندگانی که به صورت تولید صنعتی پرورش داده می شوند.

۸- مرغ رنگی

به آن دسته از طیور که منشا وارداتی دارند اطلاق می گردد که جمعیت آنها درروستا پراکنده است.

۹- تغییر شاخص فعالیت

تغییر نوع فعالیت و تغییر وضعیت پرورش واحدهای دام و طیور به یکدیگر تغییر شاخص اطلاق می گردد.

۱۰- واحد غیرمجاز:

واحدهای پرورش طیور فاقد پروانه بهره برداری و بهداشتی معتبر از مراجع ذیصلاح (سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و سازمان نظام دامپزشکی کشور).

۱۱- مناطق پرتراکم و پرخطر:

مناطق که سالانه توسط سازمان دامپزشکی کشور به عنوان مناطق پرتراکم و پرخطر، اعلام می شود. (پیوست ۱).

ماده دو: سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور

- ۱-۲ - رعایت کلیه ضوابط فنی، بهداشتی و زیست محیطی.
- ۲-۲ - ممنوعیت صدور پروانه تاسیس واحدهای پرورش طیور و سایر ماکیان در مناطق پرتراکم و پرخطر (مطابق پیوست شماره ۱).
- ۲-۳ - رعایت حداقل ظرفیت های اعلام شده در زمان صدور مجوزها (مطابق پیوست شماره ۲).
- ۲-۴ - ارائه تعهد محضری توسط متقاضی در خصوص اخذ پروانه بهره برداری برای واحد تولیدی، حداکثر ۴ سال پس از تاریخ صدور پروانه تاسیس و نیز پذیرش مسئولیت بازاریابی، تبعات ناشی از نوسانات قیمت، اشباع بودن بازار و رعایت دستورالعملهای مرتبط ابلاغ شده از طرف معاونت امور تولیدات دامی
- ۲-۵ - تغییر شاخص فعالیت واحدهای پرورش طیور تا ۵ سال پس از صدور پروانه بهره برداری امکانپذیر نمی باشد .
- ۲-۶ - تغییر نام و انتقال پروانه تاسیس، امکانپذیر نمی باشد .

ماده سه: سیاستهای اختصاصی صدور مجوزهای طیور

۱- پرورش مرغ اجداد گوشتی

صدور پروانه تاسیس منوط به ارائه نمایندگی رسمی نژاد مرغ اجداد معتبر و پس از تایید دفتر امور طیور و با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوز (ماده ۲) امکان پذیر می باشد. این مجوزها پس از تأیید معاونت امور تولیدات دامی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور قابل صدور می باشد .

۲- پرورش مرغ مادر گوشتی

صدور پروانه تاسیس یا توسعه واحدهای پرورش مرغ مادر گوشتی بر اساس سیاست های وزارت متبوع و در راستای توسعه زنجیره های یکپارچه تولید گوشت مرغ برای شرکت های دارای مجوز فعالیت زنجیره موجود و متقاضیان تشکیل زنجیره ، مطابق با دستورالعمل اجرایی شرکت های زنجیره یکپارچه تولید گوشت مرغ و با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوز (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

۳- پرورش مرغ گوشتی

صدور پروانه تاسیس یا توسعه واحد پرورش مرغ گوشتی با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

۴- پرورش مرغ اجداد تخمگذار

صدور پروانه تاسیس منوط به ارائه نمایندگی رسمی نژاد مرغ اجداد معتبر و مورد تایید دفتر امور طیور و با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد. این مجوزها پس از تأیید معاونت امور تولیدات دامی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور قابل صدور می باشد.

۵- پرورش مرغ مادر تخمگذار

صدور پروانه تاسیس یا توسعه در قالب زنجیره یکپارچه تولید تخم مرغ خوراکی و با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد. این مجوزها پس از تأیید معاونت امور تولیدات دامی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور قابل صدور می باشد.

۶- پرورش مرغ تخمگذار و پولت

صدور پروانه تاسیس یا توسعه واحد پرورش مرغ تخمگذار و پولت، با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

۷- پرورش مرغ تخمگذار، نیمچه و مرغ مادر بومی (تکثیری)

صدور پروانه تاسیس یا توسعه واحدهای پرورش مرغ تخمگذار بومی، نیمچه بومی و مرغ مادر بومی (تکثیری) با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

۸- پرورش مرغ رنگی :

صدور پروانه تاسیس واحد پرورش مرغ رنگی با ارائه مدرک معتبر، مبنی بر تامین جوجه دارای منشا ژنتیکی مشخص از گله های مرغ مادر با تایید دفتر امور طیور و رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.
تبصره : توسعه پرورش مرغ رنگی دارای اولویت نمی باشد.

۹- واحد جوجه کشی

صدور پروانه تاسیس یا توسعه واحد جوجه کشی با رعایت ضوابط فنی، بهداشتی و زیست محیطی و ارائه تعهد توسط متقاضی مبنی بر پذیرش مسئولیت بازاریابی و اشباع بودن بازار امکانپذیر می باشد.

۱۰- پرورش شترمرغ

صدور پروانه تاسیس یا توسعه پرورش شترمرغ مولد، توام (مولد و گوشتی) و شترمرغ گوشتی با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

۱۱- پرورش بوقلمون مولد و گوشتی

صدور پروانه تاسیس یا توسعه پرورش بوقلمون مولد یا گوشتی با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

۱۲- پرورش اردک و غاز صنعتی

صدور پروانه تاسیس یا توسعه پرورش اردک و غاز صنعتی با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) و ارائه تعهد محضری مبنی بر تامین جوجه از واحدهای جوجه کشی معتبر و یا واردات از مبادی مورد تایید دفتر امور طیور امکان پذیر می باشد.

۱۳- پرورش بلدرچین، کبک، قرقاول و کبوتر (صنعتی)

صدور پروانه تاسیس یا توسعه واحدهای پرورش بلدرچین، کبک ، قرقاول و کبوتر گوشتی) در قالب مجموعه مولد، جوجه کشی و واحد پرورشی تجاری با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) و ارائه تعهد محضری مبنی بر تامین جوجه از واحدهای جوجه کشی معتبر و یا واردات از مبادی مورد تایید دفتر امور طیور امکان پذیر می باشد.
تبصره ۵: واحد جوجه کشی برای کبوتر مورد نیاز نمی باشد.

۱۴- پرورش پرندگان زینتی

صدور پروانه تاسیس یا توسعه پرورش پرندگان زینتی با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) امکانپذیر می باشد.

ماده چهارم: تغییر شاخص فعالیت

تغییر شاخص فعالیت واحدهای دارای پروانه بهره برداری با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) و ضوابط اختصاصی صدور مجوز فعالیت مورد تقاضا امکانپذیر می باشد.

ماده پنجم: شرایط توسعه و افزایش ظرفیت

افزایش ظرفیت واحدهای موجود (با / یا بدون افزایش بنا) با رعایت ضوابط فنی، بهداشتی، زیست محیطی، تجهیز و نوسازی بر اساس تعریف ارائه شده در بند ۲ ماده ۱، ارائه تعهد محضری توسط متقاضی مبنی بر پذیرش مسئولیت بازاریابی و اشباع بودن بازار و نیز رعایت ضوابط اختصاصی هریک از فعالیت های مورد تقاضا امکانپذیر می باشد.

ماده ششم: انتقال و جابجایی واحدهای طیور

صدور مجوز انتقال واحدهای پرورش طیور داخل و خارج استان مشروط به ابطال پروانه قبلی و لغو امتیازات مکتسبه از محل صدور مجوزهای قبلی و با رعایت سیاستهای کلی صدور مجوزهای طیور (ماده ۲) و همچنین ضوابط اختصاصی صدور مجوز فعالیت مورد تقاضا امکانپذیر می باشد .

ماده هفتم: شرایط خاص

.. برای سایر مواردی که در این سیاست ذکر نگردیده، با درخواست معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استان، موضوع در جلسه کمیته فنی صدور مجوزهای معاونت امور تولیدات دامی وزارت متبوع، بررسی و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

پیوست ۱: جدول مناطق پرخطر استانی از نظر صدور مجوز پرورش طیور

ردیف	استان	میزان مخاطره	شهرستانها
۱	آذربایجان شرقی	پرخطر	مراغه-آذرشهر-تبریز-بناب-شبستر-هریس-اسکو(جزیره اسلامی)
۲	آذربایجان غربی	پرخطر	ارومیه(مرکزی-نازلو)-اشنویه(مرکزی)-بوکان(مرکزی)-پیرانشهر(منگور-پیران)-چاپاره(مرکزی)
۳	اردبیل	پرخطر	اردبیل-مشکین شهر-نمین
۴	اصفهان	پرخطر	آران و بیدگل بجز بخش کویرات-اصفهان بجز مناطق شرقی مثل ورزنه - اردستان بجز منطقه دوراب-برخوار بجز منطقه هوایی - تیران و کرون - چادگان بجز بخش چنارود-خمینی شهر-خوانسار-دهاقان - شاهین شهر و میمه بجز میمه-شهرضا (بجز مناطق انتهایی جاده شیراز) فلاورجان -کاشان(بجز مناطقی از جاده اردستان نطنز)-گلپایگان - لنجان - مبارکه - نائین (بخش انارک منطقه نیستانک- جاده نایین به انارک) - نجف آباد (به جز مهردشت - نطنز به جز منطقه
۵	البرز	پرخطر	تمام شهرستانهای استان بجز بخش محدودی در جنوب شهرستان طالقان (پایین طالقان)
۶	ایلام	پرخطر	ایلام-ایوان-سیروان-چرداول-دره شهر-بدره-ملکشاهی
۷	بوشهر	پرخطر	دشتستان منطقه دهنو
۸	تهران	پرخطر	ملارد (امیرآباد)-قرچک-ورامین-داودآباد-خیرآباد-دماوند-ورامین حصار قاضی
۹	جنوب کرمان	پرخطر	ندارد
۱۰	چهارمحال و بختیاری	پرخطر	فارسان- شهرکرد - بروجن (منطقه جفاخور) - اردل (شهردشتک و الیکوه)
۱۱	خراسان شمالی	پرخطر	شیروان
۱۲	خراسان جنوبی	پرخطر	درمیان - خوسف-بخش مود شهرستان سریشه -بیرجند
۱۳	خراسان رضوی	پرخطر	مشهد-چناران-بینالود-نیشابور-فریمان-سبزوار-داورزن-تربت جام-گناباد
۱۴	خوزستان	پرخطر	جاده اهواز حمیدیه-بخش سلطان آباد و بخش مرکزی شهرستان رامهرمز-مناطق سبیلی-فضیلی-بنوار ناظر- جاده دزفول شوشتر- جاده دریاچه دز دزفول-محدوده شعاع ۵ کیلومتری مزرعه مرغ مادر صحرای جنوب باغملک

پیوست ۱ : جدول مناطق پرخطر استانی از نظر صدور مجوز پرورش طیور

ردیف	استان	میزان مخاطره	شهرستانها
۱۵	زنجان	پرخطر	ابه‌ر (بجز دهستان دولت آباد) - سلطانیه - ایجرود (بجز دهستان جوقین و حلب) - دهستان دوتپه سفلی و محمودآباد از خدابنده - دهستان الوند و قلعه حسینی - دهستانهای (بناب - اسفجین - اژدهاتو - نیک پی - ارمغانخانه - سهرین)
۱۶	سمنان	پرخطر	گرمسار - آردان - سرخه - سمنان
۱۷	سیستان و بلوچستان	پرخطر	ندارد
۱۸	فارس	پرخطر	همایجان سیدان - منطقه ملوسجان - سیاخ دارنگان - آب باریک - سیدان و رامجرد - کوهنجان - دم قنات - تنگ تور - شهید آباد - خان زنیان - قره چمن - شیخ عبود - جاده سلطان - خفر - خرامه - یوسف آباد و محمدآباد - دهشیخ - دودج
۱۹	قزوین	پرخطر	آبیک - تاکستان - بوئین زهرا - قزوین (بجز الموت و طارم)
۲۰	قم	پرخطر	صرم - ورجان - کهک - جاده کاشان - سنگبریه - اتوبان قم و تهران - جاده اراک - جنداب - تاج خاتون - یکه باغ - ورنارچ
۲۱	کردستان	پرخطر	سنندج (حومه - آرندان - آیدر) - سقز (سرا - صاحب - تموغه) - قروه (قصران - بدر) - مریوان (سرگل - زریوار - کوسالان) - بانه (شوی - بویین) - دهگلان (بیلاق شمالی - قوری چای) - کامیاران (امیرآباد - بیلوار - شاهو) - دیواندره (کوله - زرینه) - سروآباد (رزآب - بیجار (کرانی - خورخوره - حومه)
۲۲	کرمان	پرخطر	مناطق از سیرجان - رفسنجان - حریم پیرامون مزارع اجداد و مادر در شهرستان کرمان
۲۳	کرمانشاه	پرخطر	سنقر - کرمانشاه - روانسر
۲۴	کهگیلویه و بویراحمد	پرخطر	گچساران
۲۵	گلستان	پرخطر	گرگان - گنبد - بندر گز - کردکوی - آق قلا - بندر ترکمن - علی آباد - مینودشت - آزادشهر - رامیان - کالاه - گالیکش - گمیشان
۲۶	گیلان	پرخطر	صومعه سرا - رشت - رودبار
۲۷	لرستان	پرخطر	الیگودرز - بروجرود - دورود - سلسله - کوهدشت - رومشکان - پلدختر

پیوست ۱: جدول مناطق پرخطر استانی از نظر صدور مجوز پرورش طیور

ردیف	استان	میزان مخاطره	شهرستانها
۲۸	مازندران	پرخطر	نکا (به جز بخش هزار جریب) ساری (به جز شهر محمد آباد و کیا سر) - قائمشهر - بابل (به جز بخش بند پی شرقی و غربی) - فریدونکنار - بابلسر - آمل (به جز بخش لاهیجان) محمود آباد - نور - چالوس - نوشهر (به جز بخش کجور) - تنکابن (به جز بخش خرم آباد) عباس آباد - رامسر (به جز بخش دالخانی) - جویبار - سیمرغ - سوادکوه (به جز بخش زیرآب) - سوادکوه شمالی (به جز دهستان لفور از بخش مرکزی) - میانرود
۲۹	مرکزی	پرخطر	اراک (اطراف تالاب میقان-جاده تهران-جاده فراهان)-آشتیان (دهستان مزرعه نو)-شازند(شهر شهبازقره کهریز)-خمین (روستای لکان و محمدآباد-روستای رباط مراد-قیدو و مزاین-ورچه-قیاپا-قلته-خراوند-شهابیه)-ساوه (مناطق سیدقلی و اقدره و اطراف سدالغدیر)-زرنديه(روستای ورامه-دوزج-علیشار-جاده اختر آباد - جاده خشکرو)-خنداب(دهشیرخان)-دلیجان(اطراف سد ۱۵ خرداد و رحمت آباد-کیلومتر ۷ جاده دلیجان اصفهان)-کمیجان (روستای اسفندان-سمقاور-فتح آباد-فضل آباد)
۳۰	هرمزگان	پرخطر	بستک-قشم-بندر جاسک-بندر خمیر-بندر عباس-بندر لنگه-پرسیان-سیرک-میناب
۳۱	همدان	پرخطر	اسدآباد-بهار-رزن-نهاوند-ملایر-تویسرکان-همدان
۳۲	یزد	پرخطر	اردکان-اشکذر-تفت-مهریز-یزد

پیوست ۲: جدول حداقل ظرفیت در بخش طیور و سایر ماکیان

ردیف	نوع فعالیت پرورشی	حداقل ظرفیت (قطعه)
۱	اجداد گوشتی (بر اساس خط D)	۲۲۰۰۰
۲	مادر گوشتی	۲۰۰۰۰
۳	مرغ گوشتی	۲۰۰۰۰
۴	مادر تخمگذار	۲۰۰۰۰
۵	پولت	۲۰۰۰۰
۶	تخمگذار تجاری	۳۰۰۰۰
۷	قرقاول (توام)	۲۰۰ مولد + ۲۰۰۰۰ گوشتی
۸	کبک (توام)	۱۰۰ مولد + ۲۰۰۰۰ گوشتی
۹	بلدرچین (توام)	۲۰۰۰۰ مولد + ۳۰۰۰۰۰ گوشتی
۱۰	شترمرغ گوشتی	۱۰۰
۱۱	شترمرغ توام	۵۰ ماده + ۲۵ نر + ۱۰۰۰۰ قطعه گوشتی
۱۲	شترمرغ مولد	۵۰ مولد + ۲۵ نر
۱۳	بوقلمون گوشتی	۲۵۰۰
۱۴	بوقلمون مولد	۵۰۰۰ مولد
۱۵	نیمچه بومی	۲۰۰۰
۱۶	مرغ تخمگذار بومی	۲۰۰۰
۱۷	مرغ مادر بومی	۵۰۰۰۰ مولد ماده